

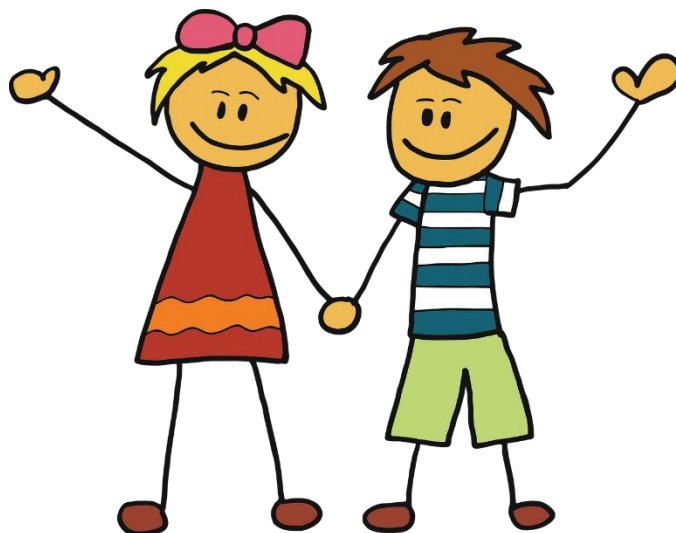
KAMARÁDI

2023– 2026

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MŠ VŠESTARY PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT“

MOTTO:

„Máme se rádi, protože jsme kamarádi“

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2. CHARAKTERISTIKA NAŠÍ ŠKOLY	4
2.1. Z HISTORIE ŠKOLY	4
2.2. VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ	4
2.3. VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ	5
3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY	5
VÝHLED NA OBDOBÍ 2023–2026	6
3.2. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	7
3.3. ŽIVOTOSPRAVA	7
3.4. ORGANIZAČNÍ PROSTŘEDÍ	8
3.5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	8
3.6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ	10
3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ	10
3.8. SPOLUPRÁCE SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU	11
4. DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	11
4.1. ORGANIZACE DISTANČNÍ VÝUKY	11
4.2. POVINNÁ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVA	11
4.3. INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	12
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	12
5.1. POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI	13
5.2. SYSTÉM PÉČE O DĚTI S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI V MATEŘSKÉ ŠKOLE	13
5.3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI	14
5.4. JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA	15
6. VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ	15
6.1. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ	16
7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MLADŠÍCH TŘÍ LET	17
7.1. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MLADŠÍCH TŘÍ LET	17
8. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	18
8.1. ZAMĚŘENÍ – DÍLČÍ CÍLE NAŠÍ ŠKOLY	20
8.2. PROSTŘEDKY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ	21
8.3. TRADIČNÍ AKCE A RITUÁLY ŠKOLY	21
8.4. SPECIÁLNÍ PROGRAMY (PROJEKTY) A NABÍDKY ŠKOLY	22
8.5. BEZPEČNOST	23
8.6. ENVIRONMENTÁLNÍ ČINNOSTI	23
8.7. KERAMIKA	24
8.8. PÉČE O ZDRAVÍ	24
8.9. ANGLIČTINA	25
8.10. POHYBOVÁ AKTIVITA	26
8.11. VÝCHOVA KE KAMARÁDSTVÍ A K MRAVNÍM HODNOTÁM	27
8.12. ROZVOJ LOGICKÉHO A INFORMATICKÉHO MYŠLENÍ PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ – „ROBOTIKA“	30
8.13. MOBILNÍ UČEBNA – VZDĚLÁVACÍ ČINNOST NA TABLETU	32
8.14. MALÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA (MTU)	32
8.15. HUDEBNÍ AKTIVITA	33
8.16. „BERUŠKOVINY“	34

8.17.	LITERÁRNÍ DRAMATIZACE, KNIŽNÍ CHVILKA S BERUŠKOU, LOGOPEDICKÉ CHVILKY	35
9.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	36
9.1.	SEZNAM INTEGROVANÝCH A DÍLČÍCH BLOKŮ	37
9.2.	CHARAKTERISTIKA DÍLČÍCH BLOKŮ	38
9.3.	JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT, SEBE A SVÉ OKOLÍ POZNÁVAT	38
9.4.	JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT, POHÁDKY, RŮZNÉ SVÁTKY A HRÁTKY POZNÁVAT	44
	<i>Očekávané výstupy</i>	47
	<i>Vzdělávací nabídka</i>	49
9.5.	JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT A PŘÍRODU POZNÁVAT	50
	<i>Dílčí vzdělávací cíle</i>	51
	<i>Očekávané výstupy</i>	52
	<i>Vzdělávací nabídka</i>	54
10.	EVALUAČNÍ SYSTÉM	55

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: V rámci vytvoření vlastní identity jsme přijali neoficiální název školy „KAMARÁDI“

Název programu: „JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT“

Název organizace: Základní škola a mateřská škola, Všešary

Adresa: Všešary 130, 503 12

Zřizovatel: Obec Všešary, Všešary 35, 503 12

Statutární orgán: Ing. Zarine Aršakuni

Telefon: 727 910 559

E-mail: arsakuni@zsvsestary.cz

Zástupkyně ředitelky: Lenka Malá

Telefon: 725 840 147

E-mail: msvsestary@zsvsestary.cz

Číslo jednací: 431/23

Platnost dokumentu: od 01.09.2025

Zpracovatel programu: Lenka Malá, zástupkyně ředitelky, za spoluúčasti celého pedagogického kolektivu. Školní vzdělávací program je zpracován se záměrem dlouhodobější vize jeho plnění, cca na 3-5 let.

Upravená verze ŠVP byla projednána na pedagogické radě dne: 01.09.2025

2. CHARAKTERISTIKA NAŠÍ ŠKOLY

2.1. Z historie školy

Škola byla postavena v roce 1979 v akci „Z“ pro potřeby místních občanů. Zahájila svůj provoz od 1. září 1979.

Od 1. 1. 2003 je MŠ součástí ZŠ Všešary, jako odloučené pracoviště.

2.2. Vnější prostředí

Naše MŠ je menší, spíše rodinného typu. Je umístěna v klidné části Všešar v sousedství plaveckého areálu s výhledem do polí. Budova je jednopatrová, postavena do tvaru L a chodbou je spojena se školní jídelnou ZŠ. Střecha je rovná, okna jsou velká a umožňují prostoupení světla.

Zahrada je velká a dobře vybavená pro potřeby dětí. V blízkosti pískoviště jsou houpadla. Dominantou je multifunkční hrad (věž se skluzavkou výška 1,5m, šplhací síť, počítadlo, hradby se skluzavkou, schody a lezecká stěna). Z jedné strany obklopen lanovým parkurem a kolotočem, z druhé strany lanovou pyramidou. Na ni navazuje balanční lávka, chodící lávka a prolézací tunel stonožka. Zahradní domek slouží na uskladnění hraček a sportovního náčiní. Zbývá ještě velký prostor pro míčové a závodivé hry.

Na zahradě jsou vzrostlé stromy, které v létě slouží jako úkryt před sluncem. V letním žáru osvěží mlžení (stříkání) dětí na vydlážděném obdélníku s odtokem vody. Na dlažbě je nakreslen panák na

skákání pro starší děti a šneček pro mladší děti. Zahradu využíváme celoročně. Okolí MŠ vybízí k procházkám do přírody.

2.3. Vnitřní prostředí

Vnitřní prostory školy jsou ze všech stran prosvětleny řadami oken. V přízemí se nachází vstupní hala, kde se děti přezouvají, kancelář zástupkyně ředitelky pro MŠ, prádelna, sušárna a žehlárna, třída Berušek a herna, sklad lehátek, kabinet učitelek, příprava na svačinky, umyvárna a WC, šatna dětí a učitelek.

V prvním poschodí je třída Včeliček, Motýlků a herna, příprava na svačinky, kabinet, keramická dílna, umyvárna, WC, šatna dětí a učitelek. Do třídy Motýlků byl zřízen nový vchod. Místnost byla opatřena novým funkčním nábytkem, který bude sloužit k uskladnění pomůcek. Revitalizací prošla taktéž šatna učitelek.

3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Naše mateřská škola se v maximální míře **snaží přizpůsobovat vývojovým, fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám** dětí ve věku od 2 do zpravidla 6 let.

Respektujeme individuální potřeby a zájmy dětí. Neusilujeme o vyrovnané výkony dětí, ale o přirozené osobnostní rozdíly – včetně dětí nadaných a se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pokud je třeba, mateřská škola poskytne dítěti podpůrná opatření. (dle § 16 školského zákona). Podpůrná opatření prvního stupně uplatní škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (PPP, SPC). Podpůrná opatření 2. až 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením PPP nebo SPC. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů se řídí vyhláškou č.27/2016 sb. (konkrétně Přílohou 1.).

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku 2-5 let (povinná předškolní docházka), pokud to dovolují podmínky školy. Přesná pravidla pro přijímání dětí do MŠ jsou daná v kritériích pro přijetí dítěte. Informace budou zveřejněny v časovém předstihu na webových stránkách školy, na informačních tabulích obce, nebo přímo v MŠ u zástupkyně ředitelky pro MŠ Všešary. Odpovědná osoba za přijetí do MŠ je ředitelka školy.

Naše škola je trojtřídní, věkově rozdělena. První třída od 2-4 let, druhá třída od 4-5 let a třetí třída 5-7 let (záleží na věkovém složení dětí).

Třídy mají své názvy:

- ☞ první třída = BERUŠKY
- ☞ druhá třída = VČELIČKY
- ☞ třetí třída = MOTÝLCI

MŠ je naplňována do počtu 50 dětí. **Cílem je vytvoření harmonického vztahu mezi dětmi, učitelkami a rodiči.** Naší snahou je rozvoj dítěte jako celé osobnosti. Nejde o řadu znalostí, pojmů, jimiž dětem umožňujeme poznávat svět. **Jde také o dovednosti, o vytváření postojů k sobě, k ostatním lidem, o budování systému hodnot.** Naší snahou je připravit děti na praktický život, vidět potřeby nejen své, ale i druhých. **Naučit se pomáhat si.**

3.1. Věcné podmínky

Prostory tříd, heren a zahrady nám umožňují vytváření hravých a pracovních center i míst pro odpočinek nebo rušnější pohybové aktivity, a také jejich aktuální obměnu či vytváření nových center v průběhu školního roku podle požadavků a nápadů dětí. Škola dětem nabízí např. koutky pro rozvoj

tvořivých činností a experimentací s materiálem, kouty pro dramatické vyjádření, literární kouty, centra pro napodobivé hry – domácnost, obchod, kadeřnictví, nemocnice, pošta, doprava apod.

K rozvoji digitální gramotnosti, předmatematických představ a logického myšlení slouží interaktivní tabule, tablety a robotické výukové hračky.

V prostorách tělocvičny ZŠ, mají děti velké možnosti pohybových aktivit.

Všechny tyto herny (dílňy) svým uspořádáním a obsahem podporují aktivitu dětí potřebnou pro rozvoj všech oblastí, jejich jedinečné osobnosti: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní, environmentální a umožňují dětem spontánní pohybový projev.

Na začátku každého školního roku děti samy ve spolupráci s učitelkou určují a slovně konkretizují pravidla soužití ve skupině – ve třídě, tyto pravidla vyvozují samy ze svých zkušeností a zážitků, se záměrně učitelkou navozených hravých situací. Pravidla se pak snaží po celý školní rok dodržovat a vzájemně kontrolovat jejich dodržování. Třídní pravidla jsou zveřejněna i pro rodiče vyvěšením na nástěnkách, či na jiném přístupném místě.

Od roku 2003 došlo k postupné výměně nábytku ve třídách. Došlo k výměně podlahových krytin ve třídách, renovaci všech sociálních zařízení pro děti. Mateřskou školu obklopuje udržovaná, prostorná zahrada. Prostor zahrady umožňuje dětem rozmanité činnosti. V květnu 2015 byla zahrada nově vybavena novými herními prvky.

Vybavení:

- nábytek ve třídách a hernách, vyhovující současným hygienickým normám
- nové vybavení šaten
- koberce v hernách
- nové podlahy ve třídách a šatnách
- klavír, klávesy, dětské hudební nástroje
- dětské námětové sestavy (kuchyňka, obchod, kadeřnictví)
- výtvarný a pracovní koutek, dopravní a literární koutek, koutek pro dramatizaci a námětové hry
- keramická dílna
- PC vybavení, kopírka
- Interaktivní tabule, tablety, robotika
- velký výběr hraček, pomůcek a doplňků pro hry
- stále doplňovaná dětská i odborná knihovna

Aby prostředí podporovalo aktivitu, iniciativu a samostatnost dětí, dbáme na:

- dostupnost materiálů a pomůcek, jejich umístěním ve výškové úrovni dětí
- bezpečnost a hygienu prostředí
- variabilnost – možnost obměny prostředí společně s dětmi
- podnětnost a estetiku prostředí

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Stavební úpravy – vchod Motýlci
- Interaktivní pomůcky pro inkluzivní děti.

- Dovybavit zahradu bezpečnostními herními prvky pro děti od 2 – 3 let; herní domeček s příslušenstvím
- Zvýšení celkové kapacity MŠ (výstavba nových prostor)

3.2. Psychosociální podmínky

Tyto podmínky školy charakterizuje společná a neustálá snaha všech zaměstnanců o vytvoření funkčního pracovního týmu. Malý kolektiv zaměstnanců a jejich neustálý vzájemný kontakt umožňuje **vytvoření rodinného prostředí a pohody všech zúčastněných**. Společným cílem všech zaměstnanců mateřské školy je, abychom **laskavým a trpělivým přístupem k dětem vytvořili příjemnou atmosféru v mateřské škole naplněnou zábavou a radostí**. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Dále prohlubovat prostředí důvěry a pohody.
- Pokračovat v osvědčených způsobech adaptace nových dětí na prostředí mateřské školy.
- Kvalitně diagnostikovat a následně v co největší míře přizpůsobovat vzdělávání dětí jejich individuálním potřebám.
- Využívat společná pravidla chování k prevenci sociálně patologických jevů.
- Prohlubovat začlenění dětí jiných národností.

3.3. Životospráva

Dětem je **poskytována plnohodnotná a vyvážená strava** (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V mateřské škole **je zajištěn pravidelný rytmus a řád**, který je však dostatečně flexibilní, aby mohl být přizpůsoben momentálním potřebám dětí, a aby mohl reagovat na nenadálé situace a neplánované události v životě školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Nadále systematicky pracovat na zlepšení kvality stravování ve spolupráci s vedoucí školní jídelny.
- Zvyšovat fyzickou zdatnost dětí.

- Dbát o správné držení těla dětí (prostřednictvím zdravotního cvičení).

3.4. Organizační prostředí

Organizačním prostředím rozumíme uspořádání života a dne v naší škole. Představuje obvyklý denní program a je zpracován v Režimu dne. **Režim dne je flexibilní, uvedené časy jsou orientační a mohou být učitelkami ve třídě upravovány podle aktuálních potřeb a okolností.**

Znakem vnitřního režimu školy je naplnění potřeby svobody a řádu, rovnováha ve vzájemném působení volnosti a disciplíny.

Děti jsou rozděleny do tříd podle věku a vyzrálosti.

Berušky: dopoledne jsou zařazeny dětské hry, kterými se prolínají výchovné složky s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí a pobytu venku. Svačina je podávána podle potřeby od 8:30 do 9:00 hodin. Pitný režim se děti učí už první den, kdy nastoupí do MŠ. Při velmi hezkém počasí trávíme venku často i celé dopoledne. Po obědě mají polední klid, kdy odpočívají na lehátkách. Délka odpočinku se odvíjí od individuálních potřeb dětí s ohledem na věk a další faktory. Ve 14:00 hod. je už připravena odpolední svačinka. Odpoledne je zaměřeno na dokončení nesplněných úkolů z dopolední činnosti, opakování a volné hry dětí, pobyt venku atd.

Včeličky: tato třída sousedí s třídou Motýlků. Režim dne je téměř totožný, přihlíží se pouze na věkové schopnosti dětí. Koncept vzdělávání dětí z těchto tříd je sestaven tak, aby se jednotlivé oblasti vzdělávání dostatečně prolínaly a prohlubovaly. Díky této třídě mohou doplňkové vzdělávací aktivity probíhat odděleně a v menším počtu dětí.

Motýlci: dopoledne je zaměřeno na volné režimové činnosti s plněním úkolů podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, s individuálními potřebami dětí ve třídě. Individuální péče dětem s odkladem školní docházky. Svačina je od 8:30 do 9:00 hod. Pobyt venku je nedílnou součástí dopoledne v MŠ, kde děti prakticky poznávají okolní svět. Po obědě odpočívají jen krátkou dobu na molitanových podložkách. Odpolední čas je využit k plnění individuálních činností opakování úkolů RVP PV, samostatnosti. Spontánní pohyb je podporován při všech činnostech během celého týdne.

S dětmi pracujeme individuálně, skupinově i frontálně podle potřeby, **řízené a spontánní činnosti jsou v rovnováze.**

Základem a smyslem práce v MŠ je však jednoznačně dopřávat dětem radost, pohodu, možnost být v kontaktu s vrstevníky, rozvíjet sociální citění, učit se žít v kolektivu.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- I nadále zajistit přítomnost dvou pracovníků ve třídě (především u nejmladších dětí).
- Respektovat zákonné odpočty dětí při docházce dětí mladších tří let a dětí s podpůrnými opatřeními.

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny (náplně práce).

Mateřská škola má vytvořen funkční **informační systém:**

Vnější

Obsahuje:

- účast pracovníků na školeních, seminářích, setkáních a poradách.
- účast pracovníků na organizovaném dalším vzdělávání
- informační kanály pošt, telefonu, internetu
- spolupráci s partnery ovlivňující celý systém

Vnitřní

Vzhledem k malému pracovnímu kolektivu je vnitřní informační systém založen na **vzájemné přímé komunikaci**. Tok informací mezi zaměstnanci školy předávaných formou komunikace je podmíněn organizačním schématem školy (ředitelka – zástupkyně ředitelky – učitelky, zástupkyně ředitelky – provozní pracovnice)

Obsahuje:

mezi zaměstnanci:

- průběžnou vzájemnou každodenní komunikaci a předávání si poznatků a informací, vztahujících se k naší práci
- setkání, schůzky a porady, porady zaměstnanců (formální i neformální)
- včasné poskytování periodického, pedagogického a jiného tisku a literatury zaměstnancům
- volně přístupné základní právní dokumenty, týkající se předškolního vzdělávání a dokumenty školy
- včasné seznamování zaměstnanců s dokumenty právního charakteru (vyhlášky, nařízení, zákony, doporučení ...)

mezi zaměstnanci a rodiči:

- průběžnou vzájemnou každodenní komunikaci
- včasné oznamování termínů schůzek s nabídkou účasti
- setkání a schůzky s rodiči (formální i neformální)
- volně přístupné dokumenty školy
- zpřístupnění informací na nástěnkách školy
- webové stránky školy
- pobyt spolu s rodičem ve třídě
- účast rodičů na akcích školy
- průběžně zpřístupňované výsledky práce – výtvořky dětí
- možnost zapůjčení odborného pedagogického tisku a literatury

Při vedení zaměstnanců **se zástupkyně ředitelky snaží** vytvářet ovzduší vzájemné důvěry, spolupracovníky zapojuje do řízení školy, ponechává jim dostatek pravomoci a respektuje jejich názor.

Zástupkyně ředitelky hodnotí práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje. Podporuje týmovou práci.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Delegovat úkoly a pravomoci na jednotlivé pracovnice rovnoměrně.
- Prohlubovat ovzduší důvěry.
- Prohlubovat týmovou práci.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Všechny učitelky školy jsou plně **kvalifikované**, pracují jako tým. **Učitelky se pravidelně sebevzdělávají**. Témata vzdělávání vycházejí z potřeb školy a konkrétních učitelek. Přímá práce učitelek s dětmi je organizovaná takovým způsobem, aby byla při všech činnostech zajištěna optimální péče o děti. Je podle možností a podmínek školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě. Zaměstnanci školy jednají ve všech směrech profesionálně.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Další vzdělávání učitelek.

3.7. Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelky podporují a využívají zájem rodičů aktivně se podílet na životě školy.

Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte, i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Škola nabízí rodičům poradenský servis, podporuje rodinnou výchovu, pomáhá rodičům, kteří se dostali do problémů. Rodiče mají možnost konzultovat své problémy s učitelkami na třídách při konzultačních hodinách, na třídních schůzkách i při neformálních rozhovorech.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- I nadále podporovat spolupráci s rodiči (akce školy – vyrábění, vystoupení).

- Vyhledávat a podporovat aktivní rodiče, kteří mají zájem podílet se ve větší míře na chodu školy.
- Prohlubovat důvěru rodičů v práci učitelek – spolupráce při rozvoji dítěte, OŠD.
- Každodenně komunikovat s rodiči.

3.8. Spolupráce se základní školou

Vzájemná spolupráce je velmi dobrá. Děti navštěvují školu před zápisem, aby se seznámily s jejím prostředím a paní učitelkou. K zápisu do základní školy je pravidelně zvána i zástupkyně ředitelky pro MŠ. Učitelky z prvního stupně každoročně připravují dvě sobotní dopoledne nazvané „Škola hrou“ a děti si vyzkouší pobyt ve školních lavicích. Chodíme do tělocvičny ZŠ, kde děti získávají další pohybové zkušenosti a seznamují se s novým prostředím. Společný sběr starého papíru, vánoční vystoupení pro rodiče a jarmark s velikonoční tematikou je pro nás už také samozřejmostí.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Společná vystoupení.
- Velikonoční jarmark.
- Prohlubovat spolupráci s učitelkami první třídy ZŠ.
- Seznámit se s novými učiteli.
- Docházka školních dětí – projekt „Česko čte dětem“, divadelní představení, organizace sportovních aktivit

4. DISTANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola má povinnost distančně vzdělávat ve vymezených situacích ve vztahu k dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

4.1. Organizace distanční výuky

Distanční výuka je založena na vzájemné komunikaci učitelek a rodičů doplněné o občasný přímý kontakt učitelky s dítětem.

Jednotné informace dodává zástupkyně ředitelky e-mailem všem rodičům dětí MŠ. Konkrétnější a doplňující informace pak ostatní učitelky podle tříd.

Rodiče dostávají odkaz na stránky školy, kde mají možnost si najít právě probírané téma a pracovat s dětmi dle svých možností. Jako digitální podporu škola nabízí programy ke stažení dle aktuální dostupnosti.

4.2. Povinná předškolní výchova

Děti v povinném předškolním vzdělávání mají povinnost se (prostřednictvím rodičů) distančního vzdělávání účastnit.

Frekvence kontaktů je stanovena minimálně 1x týdně, a to formou, která je možná a vhodná vzhledem k podmínkám rodiny konkrétního dítěte. Formy kontaktů se mohou v rámci jedné třídy lišit, podle podmínek a potřeb konkrétních dětí. Formu kontaktu volí učitelky s ohledem na individuální

potřeby dítěte, obsah vzdělávání, cíle konkrétní aktivity a aktuálních technických možností mateřské školy a rodiny dítěte.

Možné formy distančního vzdělávání v mateřské škole

On-line synchronní výuka

- Využití nástrojů aplikace Google Meet

On-line asynchronní výuka – e-mailová korespondence

- Zasílání pracovních materiálů pro děti i pro rodiče s pokyny a doporučením pro práci s nimi (didaktické PL, omalovánky, básně, pohádky s úkoly, krátké třídní projekty, grafomotorická cvičení, aj.)
- Zasílání krátkých návodných videí s instrukcemi, postupy a ukázkami aktivit s dětmi
- Inspirativní odkazy na zajímavé weby, stránky, YouTube, programy, pořady apod.
- Individuální konzultace a komunikace s rodiči dětí
- Další možnosti dle konkrétních potřeb účastníků (učitelek, rodičů, dětí).

Telefonní hovor či SMS

- SMS zpráva
- Telefonický rozhovor s rodičem
- Telefonický rozhovor s dítětem

Off-line výuka (zejména u rodin, kde není zajištěné připojení k internetu)

- Zajištění „papírové formy“ úkolů a předání rodičům dítěte
- Lze kombinovat s telefonickou komunikací a SMS zprávami

Omlouvání neúčasti dítěte na distančním vzdělávání zajistí rodiče obvyklou formou, tj. SMS zpráva, e-mail.

U všech forem distanční výuky bude využita formativní zpětná vazba = požadavek na aktivní zapojení dětí a zasílání výstupů z některých jejich činností a jejich následné slovní ohodnocení učitelkou.

Distanční vzdělávání bude pravidelně monitorováno a bude sledován jeho průběh, kvalita a efektivita. Podle výsledků hodnocení mohou být výše uvedená pravidla upravena.

4.3. Inkluzivní vzdělávání

Asistentky pedagoga komunikují s rodiči a dle potřeby a možností pracují s dětmi i on – line.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- I nadále pokračovat v nastaveném standartu vzdělávání.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Mateřská škola realizuje podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s §16 Školského zákona. Podpůrná opatření jsou podle organizační, finanční a materiální náročnosti členěny do 5 stupňů. Podpůrné opatření 1. stupně realizuje mateřská škola i bez doporučení

školského poradenského zařízení (ŠPZ), na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření 2. – 5. stupně realizuje pouze s doporučením ŠPZ.

5.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Naplnění záměrů a cílů předškolního vzdělávání mateřské školy jsou v případě vzdělávání dětí se speciálními potřebami přizpůsobeny tak, aby maximálně vyhovovalo potřebám i možnostem těchto dětí.

Snahou všech zúčastněných je vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti dítěte se speciálními potřebami, jeho učení, komunikace s ostatními, aby dosáhlo k co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními mají učitelky na zřeteli, že jednotlivé děti se ve svých individuálních vzdělávacích možnostech a potřebách liší.

Účelem podpory těchto dětí je plné zapojení a využití vzdělávacího potenciálu každého s ohledem na jeho možnosti a schopnosti a zahrnutí podpůrných opatření (opatření 1. stupně stanoví mateřská škola, od 2. stupně jsou podpůrná opatření stanovená ŠPZ po projednání s mateřskou školou a zákonným zástupcem dítěte).

Závazný rámec a organizační zabezpečení vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. stupně je školou zpracovaný Plán pedagogické podpory (PLPP) a pro děti od 2. stupně podpory je školou zpracovaný na základě doporučení ŠPZ Individuální vzdělávací plán (IVP).

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami učitelky i ostatní pracovníci, kteří se podílejí na péči o ně a jejich vzdělávání, volí vhodné metody a prostředky, které jsou v souladu s přiznanými podpůrnými opatřeními, uplatňují vysoce profesionální postoj a přístup k dítěti.

Všichni zúčastnění vytvářejí podmínky pro pozitivní přijetí dětí se speciálními potřebami v komunitě mateřské školy. V souvislosti s tím pedagogové navazují úzkou spolupráci s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikují a předávají potřebné informace.

Učitelky spolupracují s dalšími odborníky, využívají služeb školských poradenských zařízení, sdílí zkušenosti s kolegy (i z jiných školských zařízení), vzdělávají se v oblastech zdravotních postižení i sociálních znevýhodnění

5.2. Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Škola **identifikuje** speciální vzdělávací potřeby (učitelky důsledně vedou pedagogickou diagnostiku, do konce října identifikují odchylky ve výkonech, chování, projevech dětí, o zjištěných skutečnostech pohovoří s rodiči dítěte a zároveň oznámí tuto skutečnost ředitelce školy).

Učitelky **navrhují podpůrná opatření 1. stupně podpory**. Dle uvážení učitelky vypracují Plán pedagogické podpory (PLPP) – příloha č. D1 ŠVP PV Plán pedagogické podpory obsahuje: **Charakteristiku dítěte** (silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, případně sociálně-pedagogickou diagnostiku, aktuální zdravotní stav dítěte, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory), **dále stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření v mateřské škole, specifikaci úprav metod práce s dítětem, organizaci jeho vzdělávání, kritéria hodnocení dítěte, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelek, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy** (po dohodě s rodiči), **podpůrná opatření jiného druhu** (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a také způsoby a termíny **vyhodnocení účinnosti PLPP**.

Následně je **po dobu 3 měsíců realizován PLPP**.

Učitelky vyhodnotí jeho účinnost, pokud je zjištěno, že podpůrná opatření stačí k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, jsou podpůrná opatření realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte, pokud je zjištěno, že opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech...) zákonný zástupce dítěte na základě sdělení školy kontaktuje Školské poradenské zařízení (ŠPZ).

Škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ vypracuje zprávu o již poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována, jak jsou vyhodnocena.

ŠPZ provede diagnostiku dítěte, a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v podpůrném opatření 1. stupně (zařízením mohou být navržena i jiná opatření 1. stupně), nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažné, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně podpory, pak se stává dítě klientem ŠPZ.

Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrné opatření 2. - 5. stupně jsou školou dítěti poskytována, vždy však s předchozím písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Individuální vzdělávací plán (IVP) škola zpracovává zpravidla pro dítě, které má speciální vzdělávací potřeby a je vzděláváno formou individuální integrace. Podkladem pro zpracování IVP je: doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce dítěte, nebo rozhodnutí ředitelky školy. IVP je zpracováván bez odkladu, nejpozději do 1 měsíce po obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vypracovávají učitelky, za jeho vypracování zodpovídá ředitelka školy. Platnost IVP stvrzují podpisy učitelky, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte. Na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte je vzdělávání dítěte poskytováno podle IVP.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

5.3. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky, které škola **vytváří, prioritně vždy** odpovídají individuálním, speciálním, vzdělávacím potřebám dětí. Dle těchto potřeb organizuje činnosti, volí formy, metody i obsah vzdělávání. Při vzdělávání dětí mateřská škola realizuje stanovená podpůrná opatření.

V souladu s právními předpisy – snížení počtu dětí ve třídě, kde se vzdělává dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola má kvalifikované **asistenty pedagoga**.

Dle speciálních potřeb dětí budou zabezpečeny podmínky **v oblasti věcného prostředí**. Škola v současné době disponuje množstvím pomůcek pro logopedickou péči. Pokud se u dětí vyskytnou další, jiné druhy postižení (např. z oblasti zraku, sluchu, pohybu, mentální), škola dle doporučení školského poradenského zařízení pořídí potřebné pomůcky, případně zařídí jejich zapůjčení.

Mateřská škola vytváří podmínky **v oblasti psychosociálního klimatu** např. osvětou mezi rodiči ostatních dětí, pořádáním přednášek pro rodiče.

V oblasti životosprávy je respektována potřeba častější relaxace dětí, možnost uchýlit se do intimního koutku a tím zajistit dítěti klid, potřebný ke snadnějšímu zvládnutí jeho problémů.

Pravidelný rytmus a řád mateřské školy je flexibilní, přizpůsobený ke speciálním vzdělávacím potřebám jednotlivých dětí.

V oblasti **organizace vzdělávání** jsou učitelkami (asistenty pedagoga) upřednostňovány formy individuálního vzdělávání.

Pro zajištění co nejlepších podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními potřebami **mateřská škola úzce spolupracuje s rodinou** těchto dětí.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Včasné diagnostikovat u dětí případné zdravotní problémy.
- Doporučit dětem vyšetření ve školském poradenském zařízení.
- Citlivě komunikovat s rodiči dětí se zdravotními problémy.
- Volit vhodné metody a prostředky, spolupracovat s odborníky v daném oboru.
- Zajistit dostatek doporučených didaktických pomůcek.

5.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v **rozsahu jedné hodiny týdně**. Tato hodina bude rozdělena do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Pokud počet dětí, které jsou cizinci a pro které je předškolní vzdělávání povinné, je **alespoň 4** děti v jednom místě poskytování vzdělávání, Zástupkyně ředitelky zřídí skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Skupina pro jazykovou přípravu má nejvýše 8 dětí. Další jazykovou skupinu pro jazykovou přípravu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí.

Zástupkyně ředitelky může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Podpůrným metodickým materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

6. VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH DĚTÍ

Mateřská škola se metodou včasné diagnostiky snaží odhalit mimořádné schopnosti a nadání dětí metody – pozorování, anamnéza, rozhovor, analýza výtvarů, kreseb, hry dítěte, jeho portfolio).

Pro nadané dítě je žádoucí, aby jeho mimořádné schopnosti byly odhaleny již v předškolním věku, a aby nastupovalo do 1. třídy základní školy již se zmapovanými výchovnými a vzdělávacími potřebami, které má. Základní škola pak může pružněji na jeho potřeby zareagovat.

Nadání je většinou poprvé vnímáno v rodině ke konci 3. roku věku dítěte. Nadané děti se liší od svých vrstevníků v oblasti jemné a hrubé motoriky, kreativity, intelektem, úrovní řeči, sociálními projevy i úrovní v dalších specifických oblastech. U dětí v předškolním věku se mimořádné schopnosti a nadání projevují např. časným čtením, bohatou slovní zásobou, zájmem o encyklopedie, velkou zručností při práci se stavebnicemi mimořádnými schopnosti pohybového nebo uměleckého charakteru.

Učitelky po vyzkoušení mimořádných schopností a nadání dítěte povedou na toto téma rozhovory s rodiči, doporučí vyšetření dítěte odborníkem v Pedagogicko – psychologické poradně (www.pppkhk.cz).

Odborník poradny (ŠPZ) odborným testováním (testy inteligence, testy výkonu, kreativity, didaktické testy) stanoví míru nadání dítěte a případně doporučí stupeň podpůrných opatření. Pokud zjištění vyžaduje vzdělávání dítěte formou individuálního vzdělávacího plánu (IVP), poskytne ŠPZ škole potřebné podklady i metodickou pomoc. Podle přiznaného stupně podpory škola zajistí pro dítě odpovídající podmínky.

V podpoře rozvoje nadaného dítěte bude škola využívat podporu krajské sítě podpory nadání, a to prostřednictvím Koordinátora podpory nadání při krajském pracovišti Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV). Získávat informace k dané problematice bude též např. na www.talentovani.cz, www.mensa.cz/nadane-dite, www.nadanedite.cz

6.1. Podmínky vzdělávání nadaných dětí

Pro vzdělávání dětí, u kterých bude zjištěno určité nadání, zajistíme co nejlepší podmínky.

Zabezpečíme **materiální podmínky** pořízením předmětů a pomůcek, které napomáhají dalšímu rozvoji dětí s nadáním (encyklopedie z různých oblastí, náročnější didaktické pomůcky podporující rozvoj logického myšlení, pomůcky k experimentování, v případě uměleckého nadání – např. nadstandardní výtvarný materiál atd.).

Personální podmínky – speciálním pedagogickým přístupem učitelek k dětem s nadáním. Učitelky budou pro úspěšnost práce s nadaným dítětem dodržovat pravidla: vstřícná komunikace, pozorné naslouchání, neautoritativní komunikace, vytvoření dostatečného prostoru pro seberealizaci, prezentaci a sebevyjádření, nerušit dítě, je-li zaujato činností, společně hodnotit, diskutovat, vybírat komplexnější činnosti, úkoly s možností různé obtížnosti, s možností spolupráce, nenutit dítě do činností, podporovat jeho aktivitu, předkládat podnětný materiál. Vzdělávat se v oblasti, pro kterou je dítě nadáno, aby učitelky mohly děti nadané vést a napomáhat jejich dalšímu rozvoji. **Organizace vzdělávání.** Vzdělávání nadaného dítěte bude probíhat v běžné třídě, formou individuální integrace s využitím obohacujícího pedagogického přístupu, úzkou spoluprací s rodiči dítěte, a v souladu s doporučeními ŠPZ. V případě nadání v pohybových, či uměleckých oblastech bude školou rodičům doporučován rozvoj dítěte v některých z uměleckých škol ve městě např. Jitro, Boni pueri, ZUŠ Habrmanova, ZUŠ Na Střezině, tanečních studiích, sportovních klubech, kde již mají možnost docházet i děti z mateřských škol. Děti s výtvarným nadáním mohou využít nabídku nadstandardních aktivit v mateřské škole (keramika), anebo s nadáním v oblasti intelektu např. aktivitu (Angličtina).

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Včasná diagnostika.
- Doporučit rodičům vyšetření ve Školském poradenském zařízení.

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MLADŠÍCH TŘÍ LET

Vzhledem k postupným změnám školské legislativy realizujeme vzdělávání dětí, které dovršily při nástupu do mateřské školy věku dvou let.

Ve výchově a vzdělávání dětí mladších tří let se učitelky snaží o naplnění tří priorit 1. úzce spolupracovat s rodinou a vytvářet podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole, 2. individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale zároveň je nepřetěžovat, 3. vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

Učitelky respektují jejich specifické potřeby a zájmy.

7.1. Podmínky vzdělávání dětí mladších tří let

Podmínky pro vzdělávání v **oblasti věcné (materiální)** – postupně dovybavujeme třídu pro děti mladší 3 let hračkami i didaktickými pomůckami přiměřenými jejich věku, zajistili jsme odpovídající sedací nábytek, vhodná lehátka pro odpočinek dětí, vhodný úložný prostor pro individuální hygienické potřeby dětí (pleny, vlhčené ubrousky). Podmínky v **oblasti hygienické** – dětskými nočníky (určen způsob jejich mytí a desinfekce), nášlapným košem pro ukládání použitých plen, v souladu se zákonem zajistíme skladování a odvoz použitých plen, dohodneme se zákonnými zástupci systém přinášení hygienických potřeb pro děti do mateřské školy.

Podmínky v **oblasti personální** – dopomáhá asistent pedagoga.

V oblasti **vzdělávání učitelek** – průběžné vzdělávání učitelek.

Podmínky v oblasti bezpečnosti – eliminovat bezpečnostní rizika, zamezit přístup k předmětům ohrožujícím bezpečnost dětí, bezpečný pohyb v prostorách třídy i při pobytu venku, využívání pouze odpovídajícího zahradního vybavení, didaktických pomůcek a věcného vybavení odpovídající věku dětí (vhodné pro děti od dvou let), ošetřena požární rizika, třída dětí od 2 let umístěna do přízemí budovy.

Podmínky v oblasti životosprávy je upraven denní režim zejména v souvislosti s potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí (v případě větší potřeby spánku děti nebudou buzeny přesně ve stanoveném čase).

Podmínky v oblasti psychosociální – umožněna dětem v úzké spolupráci s rodiči adaptace na mateřskou školu, co nejméně zatěžující přechod z rodinného prostředí do většinou první vzdělávací instituce, kde se dítě nově setká s kolektivem vrstevníků, je vytvořen pro děti stálý, pravidelný, denní režim, ve kterém mají dostatečný časový prostor a organizační, materiální a prostorové podmínky pro realizaci činností, stravování, osobní hygienu, odpočinek (i v průběhu dne), je zajištěna individuální péče, upřednostněno vzdělávání formou činností realizovaných důsledně v menších skupinách nebo individuálně, jsou nastavena srozumitelná, jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely.

Organizace vzdělávání v souladu s platnou legislativou zabezpečen odpovídající počet dětí ve věku od dvou do tří let vzdělávajících se v samostatné třídě.

Výhled na období 2023–2026

Máme v plánu dle kompetenčních, prostorových, finančních, organizačních, legislativních, časových a personálních možností změnit, či zlepšit:

- Průběžně zajistit další vzdělávání učitelek.
- Zajistit materiální podmínky.

8. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Jsme vážně přesvědčeni, že **základem spokojenosti každého člověka** – ať už je to dítě, dospělý nebo senior, **jsou hezké mezilidské vztahy**. Tyto vazby k okolním lidem nás zásadně ovlivňují po celý náš život. Právě v oblasti mezilidských vztahů získávají děti v mateřské škole velmi mnoho pozitivních i negativních zkušeností.

Již malé děti se mohou učit, jak hezký vztah k vrstevníkům nebo k dospělým vytvářet, udržovat a dále rozvíjet.

Proto jsme se v naší MŠ zaměřili hlavně na oblast vztahů a kamarádství mezi dětmi navzájem.

Vše u nás začíná a končí u motta:

„MÁME SE RÁDI, PROTOŽE JSME KAMARÁDI“

Postupně objevujeme, co konkrétně toto heslo znamená. Proč máme být kamarády a jak se kamarádsky zachovat i ve vyhrocených situacích. **Záleží nám v maximální míře na tom, aby se děti cítily v bezpečí a staly se součástí citlivé a laskavé atmosféry**. Snažíme se o vzájemné porozumění a náklonnost ke všem dětem.

V naší MŠ je nejvýznamnější integrující složkou MRAVNÍ VÝCHOVA. Je prostoupena veškerou výchovnou prací. A zvláště při dnešním silném civilizačním tlaku plném nástrah pro naše děti, považujeme za nutné připravit je v mravně hodnotné bytosti, aby dokázaly být oporou pro své okolí. Citlivým způsobem pomáhaly kamarádům v nouzi, a naopak se nebály obrátit na své blízké o pomoc. Snažíme se o to, aby si vážily všech lidí a věcí, co je obklopují. Ale také, aby chápaly nutnost autority. Pedagog je v naší škole chápán jako autorita, která je dítěti spíše partnerem, pomocníkem a průvodcem na jeho cestě k poznávání, respektuje to, že každé dítě má právo být jiné. Každé má právo projevit se jako jedinečná osobnost, rozvíjet se a učit se v rozsahu svých potřeb a možností.

Při naší výchově – vzdělávací práci vycházíme také z pyramidy přirozených lidských potřeb dle Maslowa:

Uspokojování potřeb umístěných ve vyšším patře závisí na uspokojování potřeb v patrech nižších.

Děti se tedy nemohou efektivně učit, pokud nemají uspokojeny své přirozené lidské potřeby a cítí se nějakým způsobem ohroženy.

Proto se hlavně v oddělení mladších dětí zaměřujeme nejprve na uspokojení potřeb níže položených.

Snažíme se na děti pozitivně působit po celé předškolní období. Již od počáteční adaptace ve dvou letech, kdy začínají intenzivně probíhat procesy zrání a učení, až po dobu školní připravenosti a vstupu do ZŠ. **Pomáháme dětem rozvíjet se po všech stránkách i tím, že propojujeme teorii s praxí. Osvědčil se nám nejlépe způsob exkurzí.**

Děti samy v terénu zjišťují, jak je zajímavé a nutné získávat nové poznatky. K různým tématům lze vždy děti překvapit např. návštěvou – dětské ordinace, lékárny, obchodu, pošty, školní kuchyně, zemědělského družstva, včelína, autoopravny, vlakového nádraží, knihovny atd.

Vycházíme z toho a plně si uvědomujeme, že touha po poznání je dětem vlastní, vrozená, samy od sebe chtějí porozumět světu, chtějí se naučit nové věci, být samostatnější. Rády pak přijmou naši pomoc, jen musí to, co jim poskytujeme, mít pro ně smysl. Musí nové poznatky chápat jako užitečné a potřebné.

Snažíme se otevřít dětem nové a široké pole zábavy, tvořivosti a vlastních možností. Využít vývojové tendence, podchytit je, rozvíjet a usměrňovat. Usilujeme se ze všech sil o to, abychom pro děti byly nejenom učitelkami, ale i přítelkyněmi, důvěřnicemi a maminkami v jedné osobě.

Dlouhodobým cílem ve formě výstupu je

Jedinečná, zdravě sebevědomá a samostatná osobnost dítěte s rozvinutými vyššími cítěními mravními a estetickými, se schopností aktivně se zapojit do dalšího vzdělávání a do života současné i budoucí společnosti.

Prostředky realizace:

- vzdělávat děti v podnětném a přátelsky „rodinném“ prostředí

- poskytovat dostatek prostoru ke spontánnímu a volnému pohybu, k pohybovým aktivitám, vytvářet zdravé životní návyky
- důraz klademe na samostatnost, vedení ke spolupráci a toleranci
- vedeme děti k uvědomění si základních morálních hodnot – pravdomluvnost (nebát se přiznat), spravedlnost, úcta jeden k druhému, řešit konfliktní situace u „stolečku pravdy“
- dodržovat stanovené hranice
- vyžadovat slušnost a společenské chování
- dodržovat pravidla her – hrát fair play
- omezit žalování dětí s cílem pro spravedlnost
- potlačovat fyzické násilí, ponižování, šikanu
- děti si vymyslí svá vlastní pravidla, podle kterých se řídí a samy si sledují jejich dodržování
- podporovat samostatnost, kreativitu
- brát ohledy na druhé, respektovat se
- získávat vědomosti na základě vlastního prožitku (exkurze)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami
- mít podvědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí – dostupnost praktických ukázek v okolí
- stanovit polední odpočinek dle potřeb dětí
- nabídnout vhodné aktivity pro přirozenou adaptaci v prostředí MŠ
- společně připravovat a realizovat zábavy, slavnosti, sportovní akce, kulturní programy (oslavy svátků a narozenin)
- připravovat děti na plynulý a přirozený přechod do ZŠ
- individuální plán péče o děti s odkladem školní docházky
- dodržovat práva a povinnosti rodičů – vzájemná spolupráce
- rozvoj identity a image školy
- vzdělávání a odborný růst pracovníků
- modernizace technického zařízení

8.1. Zaměření – dílčí cíle naší školy

A. Osobnostní rozvoj dítěte s důrazem na oblast mravní a estetickou, rozvoj schopnosti učení

- podpora a rozvoj spontánních hravých činností a aktivit
- utváření žádoucích vlastností pomocí citových podnětů
- podněcování vzniku dětských přátelství, citových kontaktů s učitelkou a dětmi,
- pěstování vzájemných přátelských vztahů, prostředí vzájemné komunikace
- pěstovat v dětech zájem o druhé, o to, co se kolem děje, respektovat se, chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- podpora a rozvoj individuálních schopností a zájmů dítěte
- utváření vlastního estetického názoru a vkusu předkládáním dostatečného množství estetických podnětů, rozvoj schopnosti vytvořit si vlastní pohled na okolní svět a respektu k názorům druhých – tolerance, vycházet z citových podnětů a prožitků, z přírody
- rozvoj estetického cítění, vnímání a vlastní tvůrčí činnosti vhodnými podněty pohybové, hudební, literární, dramatické, keramické a výtvarné podoby.

B. Rozvoj pohybových schopností a dovedností, odolnosti organismu

- rozvoj lokomočních, motorických a koordinačních schopností dětí, aerobní zdatnosti, rychlosti, síly, vytrvalosti a přesnosti v průběhu celého pobytu dítěte v naší škole
- vytváření podmínek k vlastnímu volnému spontánnímu pohybu dětí
- podpora a motivace k pohybu, rozvoj odvahy a nebojácnosti
- rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky, koordinace oko x ruka

- podpora otužování v plaveckém bazénu, vzduchem, vodou a sněhem přenášením činností do přírody, využíváním sezónních činností při koulování, bobování, hrách s vodou

C. Výchovně vzdělávací aktivity v širších kontextech

Stálé a aktivní působení na děti v oblasti:

- vztahu k vlastní osobě, ochraně svého zdraví a bezpečí svoje i druhých, vytvoření základu zdravého způsobu života pro celý následující život; uvědomit si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve vztahu k živé i neživé přírodě, hodnotám a výtvorům člověka, sounáležitosti k rodině, školní skupině, kraji a světa, globální pojetí světa (environmentální výchova)
- vzájemné tolerance, posilování vlastního zdravého sebevědomí
- rozvoje samostatnosti dětí ve všech oblastech lidského konání a myšlení

Dílčí cíle naplňující každodenní činnosti:

- dodržování stanovených pravidel chování a bezpečnosti
- hodnocení vlastního chování
- kulturní stolování
- samostatné provádění osobní hygieny a dalších sebe obslužných činností
- dodržování základních společenských norem komunikace a chování

8.2. Prostředky k dosahování cílů

Základním prostředkem naší výchovně vzdělávací práce je hra. Děti se nejlépe vyvíjejí, věnují-li se své přirozené činnosti – hře – celým srdcem. Při hře se nejefektivněji a nejlépe učí. Dítěti v procesu výchovy a vzdělávání poskytujeme podpůrnou atmosféru založenou na porozumění, bezpodmínečném přijetí dítěte, uznání a empatickém naslouchání. Důraz klademe na úctu k dítěti, respekt a důvěru, orientaci na jeho vnitřní aktivitu, tvořivé síly, vlastní prožitky a zkušenosti.

Preferujeme a uplatňujeme tyto prostředky, metody a formy práce:

- **prostředky:** samostatné tvořivé hry – spontánní manipulační hry, spontánní pohybové aktivity, kooperativní a námětové hry, dramatizační hry, dále pohybové hry, psychomotorické hry a cvičení, hudebně pohybové hry, grafické cvičení, výtvarné hry, hry s hlínou, experimentování, situační hry a učení, kooperativní učení, prožitkové učení, odměna a hodnocení.
- **metody:** rozhovor, vyprávění, diskuze, pozorování předmětů a jevů, předvádění (předmětů, modelů, činností), předvádění statických obrazů, práce s textem, nacvičování dovedností, metody výzkumné, metody problémového učení, metody hraní rolí, didaktické hry, dramatizace.
- **formy:** řízené využití spontánních situací, řízené činnosti individuální, skupinové a frontální, učení se dětí navzájem.

8.3. Tradiční akce a rituály školy

- slavnostní zahájení školního roku
- pravidelná divadelní vystoupení
- výchovné akce
- vystoupení ke dni matek
- společné akce s rodiči – (Den matek, Den dětí, vánoční besídka, vyrábíme s rodiči a jiné)
- exkurze např.: (do lékárny, do ordinace lékaře, do cukrárny, do obchodu potravin, do pneuservisů, na nádraží, na poštu, do knihovny, do včelína atd.)

- pravidelná návštěva fotografa, fotografování dětí učitelkou
- „Mikulášská nadílka“
- „Vánoční nadílka“ – besídka
- karneval
- oslava dne dětí
- výlety – vycházky do přírody
- stopovaná – hledání sladkého pokladu
- návštěva první třídy ZŠ
- spolupráce se ZŠ
- ekologické akce
- týden hraček
- týden zvířátek
- týden zdravotní výchovy
- týden bezpečnosti

8.4. Speciální programy (projekty) a nabídky školy

Speciální programy školy

Nedílnou součástí ŠVP PV jsou speciální programy školy, z nichž některé jsou stálé a některé se mohou měnit podle aktuálních podmínek jednotlivých školních roků.

Stálé programy

Pohybová aktivita

Keramika

Péče o zdraví

Bezpečnost

Literární dramatizace

Environmentální činnosti

Angličtina

Robotika

Malá technická univerzita

Mobilní učebna

Hudební aktivity

Beruškoviny

Další programy

Plavání

Stálé programy nejsou realizovány samostatně a odděleně, ale jejich cíle jsou naplňovány průběžně a operativně podle podmínek v rámci vzdělávacího obsahu v průběhu celého školního roku.

Další programy jsou realizovány v rámci výběrových aktivit podle schopnosti a zájmů dětí.

Speciální nabídka školy

- nabízíme pro starší děti práci s hlínou – keramické dovednosti,
- nabízíme před plaveckou výchovu

- nabízíme hudební chvílky ve všech možných podobách – podle potřeby a zájmu
- literární dramatizaci
- nabízíme pohybové – dramatické činnosti
- skupinovou výuku anglického jazyka
- cvičení v tělocvičně ZŠ
- základy první pomoci a bezpečnosti dětí
- exkurze (dětské ordinace, lékárna, obchod, cukrárna, pošta, zemědělské družstvo, autoopravna, školní kuchyně, vlakové nádraží, knihovna, hospodářství, včelína atd.)
- v zimě využíváme kopečku v parku k bobování
- využití zahrady MŠ
- bezpečnostní aktivity – spolupráce s Policií ČR, s Hasiči
- ekologické aktivity

8.5. BEZPEČNOST

Cíl:

- Cílem projektu je podchycení zájmu dětí starat se o své bezpečí.
- Uvidět důležitost pravidel a zachovávat je.

Aktivita:

- Bezpečnost v MŠ – PRAVIDLA.
- Jak se chovat v silničním provozu.
- Co mohou děti udělat pro své zdraví a bezpečí.

Spolupráce s Policií ČR. *Preventivní přednášky v MŠ, ale také přímo v Hradci Králové v preventivním centru.*

Kompetence:

- Vytvořit a dodržovat pravidla v MŠ.
- Mít v podvědomí, jak se pohybovat v silničním provozu.
- Mít v podvědomí kdo a co je nebezpečné.
- Nechodit s cizími lidmi, nemluvit s nimi.
- Znat základní pravidlo bezpečnosti na silnicích „Vidět a být viděn“ – nutnost využívání reflexních materiálů na oblečení (vestičky).

8.6. ENVIRONMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Cíl:

- Rozvíjet prostřednictvím různých činností kladný vztah k okolí a prostředí, ve kterém žijeme, k přírodě.
- Rozvíjet poznatky dětí o přírodě a vytvořit si základní ekologické návyky.
- Vést děti k zodpovědnosti za vlastní chování k přírodě a také k lidem okolo sebe.

- Učit poznávat a chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit, ale také poškozovat.

Aktivity:

- Od podzimu do léta se s dětmi zabývat různými aktivitami, které jim umožní přímý kontakt s přírodou.
- Pozorování.
- Pracovní aktivity.
- Formou pokusů uvádět děti do tajů přírodovědných zákonů v oblasti biologie, ale i fyziky a chemie (pomůcka – souprava pro pokusy v MŠ a ZŠ – tajemství přírody).

Kompetence:

- Poznat a pojmenovat živou a neživou přírodu, přírodní jevy kolem nás.
- Osvojit si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o životní prostředí a okolí člověka jako je např. – dbát o pořádek, třídit odpad, starat se o rostliny a živočichy.
- Vytvořit u dětí úctu k životu ve všech jeho formách.
- Být ohleduplný k přírodě a k sobě navzájem.
- Rozvíjet fantazii a tvořivost.

8.7. KERAMIKA

Cíl:

- Rozvoj fantazie, představivosti, zručnosti, přesnosti práce a jemné motoriky při zpracování keramické hlíny.
- Radost z úspěchu.

Aktivity:

- Propracování hlíny přidáním vody.
- Vytvořit kouli, z ní jednoduchý výrobek (mistička, talířek, берушка, žabička, jablíčko, houbičky, ...)
- Vykrajování různých tvarů z plátu dle šablony, které si děti předem vytvoří.
- Nástěnné tvary – na vykrojený tvar namodelovat různé jednoduché motivy.
- Válení dlouhých válečků rukou – spojovat je šlikrem (šneček, úlek, vázička, mistička).
- Figurky.
- Dekorování keramiky.

Kompetence:

- Umět propracovat hlínu.
- Vytvořit kouli, z ní jednoduchý výrobek.
- Umět nanášet glazuru.
- Umět spojovat jednotlivé části hlíny šlikrem.

8.8. PÉČE O ZDRAVÍ

Cíl:

- Srozumitelným způsobem seznamovat děti se svým tělem, péči o zdraví, předcházení úrazů. Namotivovat děti ke správným stravovacím návykům a zdravému životnímu stylu.

- Podchytit u dětí zájem o otázky související s poznáním vlastního těla, ochranou zdraví, ošetřování úrazů a získání primárních vědomostí z první pomoci.
- Rozvoj pohybových schopností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

Aktivity:

TEORETICKÁ ČÁST.

- Lidské tělo – pojmenovat jednotlivé části
kosti, klouby, svalstvo, zuby
vnitřní orgány
- Ukázka vnitřních orgánů na modelu lidského těla
- Práce s encyklopedií.
- Jak zachránit život.
- 155 – kdy volat záchrannou službu?
- Prospěšnost sportu, ale i rizika při sportování.
- Hygiena – osobní, základní návyky, oblékání, strava, pitný režim, dostatečný spánek.
- Ukázka správného čištění chrupu na modelu
- Hrátky Zdravé 5 pro děti MŠ s odborně vyškoleným lektorem
- Výživový talíř – zdravé x nezdravé potraviny
pitný režim
talíř porcí jídel
- Etiketa stolování
- Otesánek (trávicí soustava)

PRAKTICKÁ ČÁST

- Ošetřování úrazů reálným zdravotnickým materiálem.
- Návštěva dětského lékaře, lékař v MŠ.
- Práce s figurínou.
- Pohybové aktivity
- Krabičky zdraví
- Plnění úkolů z projektu „Se Sokolem do života“.
- Projekt „Zdravý úsměv“ – 2x ročně návštěva studentů k osvětě dentální hygieny
- **Kompetence:**
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí.
- Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Vštípit si celoživotní zásady zdravého životního stylu s dostatkem pohybových aktivit a zdravých potravin.
- Mít povědomí o důsledcích nesprávné výživy vedoucí ke zdravotním komplikacím a obezitě.

8.9. ANGLIČTINA

Učitelka pracuje buď se všemi dětmi, nebo skupinově i individuálně podle toho, co je pro danou výuku zrovna nejvhodnější.

Hlavní cíl – motivační:

- Přirozenou a hravou formou vytvořit v dětech kladný vztah k novému jazyku

Vedlejší cíle:

- Připravit děti na budoucí výuku angličtiny v 1. třídě ZŠ
- Procvičování paměti, myšlenkových procesů, sluchu, mluvidel, vůle, komunikace a porozumění.

Aktivity:

- Konverzace pomocí maňáska.
- Vybarvování výukových pracovních listů v angličtině.
- Pohybové a společenské hry.
- Dramatizace.
- Práce s obrázky, kartami, různými předměty.
- Plnění úkolů zadaných v angličtině.
- Básničky.
- Písničky.

Očekávané kompetence:

- Dle schopností dětí mít anglickou slovní zásobu z věcí, které jim jsou blízké a které je obklopují.
- Znat v angličtině některé barvy a čísla 1-10.
- Pokyny a fráze.
- Některá domácí zvířata.
- Pozdravy, poděkování-umět je také správně použít.
- Rozumět některým slovním spojením nebo jednoduchým větám a umět na ně správně zareagovat.

8.10. POHYBOVÁ AKTIVITA

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a nervový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebe obslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům (s ohledem na děti s podpůrnými opatřeními).

Cíle:

- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Vytváření zdravých osobních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.

Aktivity:

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem;
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- Smyslové a psychomotorické hry.
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí.
- Hudebně pohybové hry a činnosti.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozící při hrách, pohybových činnostech), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí.
- Plnění úkolů z projektu „Se Sokolem do života“

Kompetence:

- Zachovávat správné držení těla.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí.
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Zvládnout jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek).
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

Možnosti aktivit v MŠ a okolí:

- Bazén v areálu – plavání.
- Zahrada MŠ – plně vybavená s novými multifunkčními prvky.
- Tělocvična ZŠ.
- Areál Sokola – velké hřiště.
- Hřiště u ZŠ.
- Lesopark u ZŠ
- Areál u pramene „Všestarka“

8.11. VÝCHOVA KE KAMARÁDSTVÍ A K MRAVNÍM HODNOTÁM

Motto:

„Máme se rádi, protože jsme kamarádi“

Rozvoj malého dítěte v oblasti mravní, je v dnešní době někdy opomíjený. **Každé dítě by mělo znát základní pravidla slušného chování a dodržovat je.** Když se dítě naučí právě v tomto věku navazovat pěkné vztahy, dále je rozvíjet a umí rozlišovat ve vztahu k druhému, co je dobré a co špatné, může

mu to usnadnit celý jeho další život. Chceme, aby mezi dětmi ve třídě byla přátelská, vstřícná a milá atmosféra, kterou se postupně učí tvořit i samy děti. Zjišťují, že dodržovat společná pravidla je i pro ně samé přínosem. **Mravní výchova probíhá v naší MŠ při všech činnostech a je na ni kladen velký důraz.**

Cíle:

- rozvoj schopnosti vytvářet vztahy a rozvíjet je
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v mateřské škole, v dětské herní skupině, v rodině)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních a neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým, setkávání se s pozitivními vzory vztahů a chování
- společenské hry, společenské aktivity nejrůznějšího zaměření
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební, hudebně pohybové hry, pohybové a výtvarné hry a činnosti
- společná povídání a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, lež, upřímnost, otevřenost apod.)
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství a jeho srovnání s nepřátelstvím, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří, vztahy k lidem s nějakým hendikepem apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- činnosti a hry, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu
- aktivity podporující schopnost vyřešit vzájemný spor
- činnosti vyvolávající spokojenost, radost, veselí a pohodu ze společné aktivity
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Kompetence:

- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla vzájemného soužití, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu a že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva a ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou (aktivní samostatné využívání tzv. stolečku pravdy ve třídě starších dětí)
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (ve třídě, herní skupině, v rodině) svou roli, podle které je třeba se chovat

- porozumět běžným verbálním i neverbálním projevům citových prožitků a nálad u sebe, ale i u druhých
- adaptovat se na život ve školce, aktivně zvládat požadavky plynoucí z tohoto prostředí (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu apod.), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami apod.

8.12. ROZVOJ LOGICKÉHO A INFORMATICKÉHO MYŠLENÍ PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ – „ROBOTIKA“

Digitální gramotnost je soubor jednotlivých (digitálních) kompetencí, které jedinec potřebuje k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života.

Vzdělávací cíle k rozvoji informatického myšlení:

(zdroj: Portál MŠMT)

Prostorové vnímání ve vztahu k informatickému myšlení

- Správně rozumí významu polohy (nahore, dole, vysoko, nízko, nad, pod, apod.)
- Postřehne vztah mezi předměty ve vizuálním poli
- Umí utvářet strukturu vizuálního pole dle logických souvislostí v něm
- Odhaduje směr, délky, dále odhaduje jednotlivé kroky vedoucí k vyřešení úkolu
- Určuje a rozumí pojům – první, poslední, prostřední, předposlední
- Zvládá pravolevou orientaci na vlastní osobě
- Poznává levou a pravou stranu na druhé osobě, která stojí naproti
- Umí vyhledávat objekt na ploše a v prostoru podle instrukcí druhého

- Přiměřeně si pamatuje slovní instrukce (1-3 kroky) a dovede je splnit

Matematické dovednosti ve vztahu k informatickému myšlení

- Sestaví obrázek dle předlohy a zadání, kreativně dokáže vymyslet vlastní kombinace
- Umí určit počet předmětů postupně po jedné
- Určí počet prvků bez počítání (v oboru 1-6 řeší vzhledem do struktury bodů/puntíků)
- Rozlišuje velikost předmětů a umí je porovnat
- Seřadí prvky dle zadaných kritérií
- Rozumí pojům přidej/uber, stejně jako
- Umí určit počet prvků po jednom do 10
- Přiřadí k číslu správný počet teček

Posloupnosti a algoritmy v informatickém myšlení

- Schopnost rozkladu (dekompozice) – rozdělit celek na jednotlivé části, rozdělit úkol na jednotlivé snadněji splnitelné kroky
- Dovede z části sestavit celek (kompozice)
- Dokáže kontrolovat postupy a získává dovednost nalezení chyby (detekce chyby)
- Umí zvážit a provést opravu předchozího chybného řešení
- Umí rozlišit chybu v logickém řešení úkolu a chybu v příkazech
- Rozlišuje obrazné symboly a rozumí jejich zástupnému významu – např. rozlišuje značky, piktogramy, význam šipek, dovede číst zadání a postup s využitím barev, šipek, piktogramů
- Rozpozná abstraktní grafické znaky (čísllice, písmena)
- Dovede se orientovat v ploše všemi směry. Dovede dle instrukcí vyhledat objekty na ploše
- Umí navrhnout další variantu řešení a prověřit správnost řešení úkolu
- Podpora kreativity, podpora práce s chybou jako součástí řešení
- Při hledání alternativních řešení dovede experimentovat a zkouší objevovat
- Umí pracovat s logickými řadami složenými z předmětů či geometrických tvarů, dokáže hledat základ vzoru a dále řadu doplnit či nalézt chybu
- Dovede zacházet s robotickou hračkou, rozumí symbolickému značení příkazů
- Dovede příkazy naplánovat a provést

Aktivty:

- Pracovní listy
- Orientace v souřadnicích
- Úkoly na pochozí síti
- Pohyb po pochozí síti
- Programování robota

8.13. MOBILNÍ UČEBNA – VZDĚLÁVACÍ ČINNOST NA TABLETU

Cíle:

- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Kompetence:

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

Aktivity:

- Jednoduchá obsluha tabletu – odemknout, spustit aplikaci, listovat v galerii
- Aplikace malování – změna stopy, barvy, tlačítko „zpět“
- Plnění interaktivních pracovních listů
- Vybarvování obrázků dle zadání

8.14. MALÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA (MTU)

Nenásilnou formou dochází k rozvoji logického a technického myšlení u dětí. Jednotlivá témata MTU jsou zpracována tak, aby korespondovala se vzdělávacími cíli RVP. Děti si názorně vyzkouší některé fyzikální vlastnosti (např. pevnost), pracují samostatně, ale také ve skupině, kombinujeme jednodušší aktivity s náročnějšími.

Lekce: Stavitel města, Malý architekt, Malý inženýr, Malý projektant, Stavitel mostů, Stavitel věží, Malý vodohospodář, Malý energetik, Malý zpracovatel odpadů, Malý archeolog

Cíle:

- Rozvoj logického myšlení
- Rozvoj komunikačních dovedností
- Rozvoj prostorové orientace
- Rozvoj představivosti
- Podpora matematické, polytechnické, digitální a čtenářské gramotnosti

Aktivity:

- Pohybové hry jako úvod do jednotlivých lekcí
- Učení nových slov a porozumění významu – konkretizace pojmů
- Stavba puzzle
- Orientace v mapách
- Stavby z Lega podle plánů
- Pokusy

- Vymýšlení příběhů (malý archeolog)

Kompetence:

- Zacházet s drobnými pomůckami
- Vyprávět příběh, odpovídat na otázky v plynulých větách
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Rozlišovat piktogramy, orientační a dopravní značky
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- Zorganizovat hru
- Spolupracovat s ostatními

8.15. HUDEBNÍ AKTIVITA

V posledních letech přibývá dětí neposedných, neklidných, nesoustředěných. Právě zpěv a hravé formy pěveckých činností mohou být pro děti zmírňujícím prostředkem vnitřního neklidu a napětí. Hudební aktivity jsou realizovány čtyřmi druhy: pěvecké, instrumentální, hudebně-pohybové a poslechové.

Cíle:

- Probudit v dětech zájem o hudbu
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj hudební kreativity
- osvojení si harmonického a rytmického cítění
- posilovat základy hudební tvořivosti
- seznámit se se schopností tonálního cítění
- rozvoj hudební představivosti, paměti a sluchu
- rozvoj schopnosti rozpoznávat vlastnosti tónů – výška, barva, síla, délka
- rozvoj jemné motoriky a koordinace pohybů
- schopnost vyjádřit hrou vlastní pocity
- pěstování souhry a spolupráce – rozvoj sociálního cítění

Aktivity:

- zpěv písní
- dechová cvičení
- hra na tělo – tleskání, luskání, dupání
- vytleskávání slov – rytmižace
- začátek a konec veršů

- využívat nástroje z Orffova instrumentáře, klávesy, alternativní nástroje – ťukátka, lžičky, krabičky naplněné rýží, víčka od petlahví, šustivé papíry
- dětské hry, tance
- muzikoterapie – jako stimulační forma pro utváření psychické pohody dětí a následné čtenářské a logopedické chvílky

Kompetence:

- zvládnout zpěv a hravé formy pěveckých činností
- zopakovat melodii, slova, písni, rytmus, dynamiku
- umět kombinovat hudbu s pohybem
- umět kombinovat zpěv s hrou na hudební nástroj
- naučit se hudební představivosti, myšlení a emocionální vnímavosti pro hudbu
- ovládat psychomotorické schopnosti – rytmus, metrum, tempo. Umět reagovat pohyby na hudbu.
- Připravit se k výuce čtení a psaní

8.16. „BERUŠKOVINY“

Jde o celoroční projekt zaměřený na novou formu – citlivé, bezděčné a poutavé nabídky již poznaných témat a aktivit. Hlavním mottem je přísloví: „OPAKOVÁNÍ JE MATKA MOUDROSTI“.

Cíle:

- Rozvoj samostatnosti, tvořivosti, dodržování pravidel
- Znalost písni a básni – přirozené opakování
- Rozvoj paměti
- Upevňování prosociálních vztahů
- Rozvoj předmatematických představ – opakování pojmů, barev, tvarů
- Zvládání logických souvislostí, rozvoj časové orientace (co bylo dříve, potom, nyní....)
- Rozvoj řečových a komunikačních schopností dětí
- Kultivovat estetický vkus
- Zvyšovat sebevědomí dětí, získat pocit vlastního úspěchu

Aktivity:

- Forma skupinové práce
- Individuální chvílky s dětmi

- Slouží jako doprovodný obrazový materiál při hudebních aktivitách
- Samostatná práce dětí – prohlížení, povídání, zpěv písní, opakování básní
- Plnění zadaných úkolů
- Poznávání vrstevníků z fotografií

Kompetence:

- Správně zacházet s „Beruškovinami“ – jemné otáčení listů
- Umět se radovat ze společně prožitých aktivit
- Zvládnout si vzpomenout na již prožité aktivity – viz fotografie, dětské výrobky, naučné kvízy
- Naučit se spolupracovat ve skupině dětí
- Umět trpělivě naslouchat učitelce
- Podílet se na vytváření „Beruškovin“

8.17. LITERÁRNÍ DRAMATIZACE, KNIŽNÍ CHVILKA S BERUŠKOU, LOGOPEDICKÉ CHVILKY

Nabízí dětem možnost tvořivě se vyjádřit. Nejen mechanicky zpracovávat předlohu, ale hledat a osvojovat si odpovídající způsoby řešení. Logopedické chvílky podporují přirozený vývoj řeči, minimalizují vznik poruch řeči, eliminují již vzniklé poruchy řeči, navozují správnou výslovnost a tempo řeči.

Cíle:

- Rozvoj tvořivé aktivity
- Podporuje fantazii a představivost dětí
- Rozvíjí vyjadřovací schopnosti verbální, pohybové i výtvarné
- Příznivě rozvíjí morální vlastnosti dětí
- Učí děti improvizacím schopnostem
- Podpora řečových schopností dětí

Aktivity:

- Poslech pohádky, příběhu (kniha, CD, vlastní reprodukce)
- Rozbor předlohy – určení jednotlivých rolí (dle přání dětí)
- Způsob uměleckého ztvárnění – loutky, maňasci, děti – herci, stínové divadlo
- Dramatická hra na „něco“ nebo na „někoho“
- Ztotožnění se s rolí
- Samostatný projev pohybový, gestikulační i řečový
- Kontakt s druhým dítětem – dialog
- Vlastní improvizace
- Zapojit se do výroby divadla – výroba kulís, výzdoba třídy ...
- Logochvilky (artikulační chvílky) – skupinové, frontální, individuální
- Procvičování mluvidel – nutnost správně vyvinutého řečového orgánu je předpoklad ke správné výslovnosti.
- Motivační prvky – maňásek, pohádka, příběh, obrázek
- Motorika mluvidel

- Dechová cvičení
- Trénování fonemického sluchu
- Artikulační návaznost
- **Pravidelná spolupráce s logopedickým asistentem MŠ**

Kompetence:

- Přijmutí role jeho verbálními i neverbálními projevy
- Reprodukování textu a jeho demonstrování
- Včleňování se do dialogu
- Přinášení vlastních námětů
- Zvládání různých způsobů uměleckého ztvárnění

9. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah tvoří učivo v podobě tří hlavních integrovaných bloků, které nastiňují tematické okruhy vzdělávacího obsahu. Z nich vyplývají dílčí bloky, které jsou rozpracovány učitelkami na jednotlivých třídách. Poskytují učitelkám dostatečně široký prostor pro vytváření podtémat, vlastních tematických částí, či začleňování vlastních třídních projektů.

Tematické bloky nemají přesné časové vymezení, délku trvání. Určují si je učitelky na třídě podle podmínek. K jednotlivým dílčím blokům si učitelky stanovují dílčí cíle, očekávané výstupy a konkrétní nabídku vzdělávacích činností.

9.1. Seznam integrovaných a dílčích bloků

JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT, SEBE A SVÉ OKOLÍ POZNÁVAT

Dílčí bloky:

- Poznáváme své kamarády
- Já a moje tělo
- Já a moje rodina
- Já a moje MŠ
- Můj domov (vesnice, město, země, stát)
- Pečuji o sebe
- Bezpečnost (pravidla)
- Doprava + práce na poli (stroje)
- Povolání

JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT A PŘÍRODU POZNÁVAT

Dílčí bloky:

- Jaro, léto, podzim, zima v přírodě je vždycky prima
- Zvířátka
- Rostliny
- Neživá příroda

JÁ A MŮJ KAMARÁD, CHCEME SI SPOLU HRÁT, POHÁDKY, RŮZNÉ SVÁTKY A HRÁTKY POZNÁVAT

Dílčí bloky:

- Mikuláš
- Vánoce
- Týden hraček
- Karneval
- Velikonoce
- Maminka má svátek
- Den dětí
- Loučíme se s kamarády

- Užíváme si na zahradě

Do tohoto integrovaného bloku je možné zařazovat další dílčí bloky (Pohádkový týden atd.)

9.2. Charakteristika dílčích bloků

Stanovené dílčí vzdělávací cíle vycházejí z pěti oblastí předškolního vzdělávání:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
 - a. Jazyk a řeč
 - b. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
 - c. Sebepojetí, city, vůle
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

9.3. Já a můj kamarád, chceme si spolu hrát, sebe a své okolí poznávat

V tomto bloku budeme podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebe obslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům. Budeme se věnovat také rodině i okolí, které dítě obklopuje, vesnici a vlasti.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

- Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno je jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost.
- Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních **návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu**

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti s lidmi, společností
- vytváření elementárního povědomí o širším, kulturním i technickém prostředí

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluch, zrak, vůně, chuť)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně své myšlenky, nápady, pocity
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- vést rozhovor, umět naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se zpaměti krátké texty (básně, písně)
- respektovat daná pravidla
- ovládat své chování (afektivní projevy)
- rozhodovat o svých věcech
- řešit problémové situace, nalézt nová řešení
- adaptovat se na nové prostředí, kamarády, učitelky
- domluvit se slovy, gesty, improvizovat

- rozlišovat některé obrazné symboly, (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat napsané své jméno

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu,
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- pochopit význam pojmu rodina, matka, otec, sourozenci, rodiče, prarodiče
- mít povědomí o povoláních dospělých, práci dospělých v domácnosti, o rolích jednotlivých členů rodiny
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách,

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně v prostředí školy v blízkém okolí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s pomůckami, náčiním s hračkami, materiálem...
- Smyslové a psychomotorické hry
- Lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti
- Zdravotně zaměřené činnosti
- Pracovní a sebe obslužné činnosti
- Hudebně pohybové hry
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla, k ochraně zdraví
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci nezdravých návyků a závislostí
- Otužování, před plaveckou výchovou, cvičení v tělocvičně ZŠ, solná jeskyně
- Využití projektu Alenka, Bezpečnost,

Dítě a jeho psychika

- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace v komunikativním kruhu
- Přednes, recitace, zpěv
- Prohlížení a čtení knížek
- Grafické napodobování písmen, nácvik podpisu
- Dramatizace
- Záměrné pozorování předmětů, určování jejich vlastností
- Motivovaná manipulace s předměty

- Operace s materiálem (třídění a ukládání stavebnic, hraček, pomůcek ve třídě)
- Dramatické činnosti napodobující různé typy chování člověka v různých situacích
- Výlety do okolí
- Jízda dopravním prostředkem (autobus, vlak)
- Činnosti vedoucí k uvědomování si sebe sama a svých kamarádů
- Grafické napodobování symbolů

Dítě a ten druhý

- Sociální a interaktivní hry
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, menších skupinách
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, ve kterém dítě žije
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- Navozovat přirozené i modelové situace
- Hry a situace, kdy se dítě učí chránit bezpečí své a druhých

Dítě a společnost

- Vytvoření pravidel třídy
- Společné hry a skupinové aktivity
- Návštěva kulturních a společenských míst
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- Stolní hry
- Exkurze
- Přípravy a realizace společenských zábav a slavností
- Tematické hry s pracovními pomůckami a nástroji; seznamovat děti s různými druhy zaměstnání, povolání a řemesel
- Námětové skupinové hry zaměřené na dopravu a povolání

Dítě a svět

- Pozorování blízkého okolí
- Činnosti zaměřené
- O péči o školní prostředí, zahradu
- Pozorování dopravních situací
- Poučení o možných nebezpečných situacích
- Exkurze – pozorování práce dospělého
- Hry na téma Doprava, Řemesla
- Praktické činnosti

9.4. Já a můj kamarád, chceme si spolu hrát, pohádky, různé svátky a hrátky poznávat

Tento blok bude více rozvíjet emoční prožívání dětí. Prostřednictvím jednotlivých témat se budou děti učit novým poznatkům o lidových, křesťanských tradicích a zvycích. V dětech bude pěstována radost z obdarování druhých. V tomto bloku bude využito her a pohádek, které mají silný morální význam, a které budou dětem pomáhat tyto morální hodnoty rozvíjet.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- Učí se spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empiristických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.
- Chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých.
- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybových schopností v oblasti hrubé motoriky – koordinace rozsahu pohybu, ovládání pohybového aparátu
- Zdokonalení dovedností v oblasti jemné motoriky – koordinace ruky, oka
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Osvojení si k věku přiměřených praktických dovedností
- Osvojení si praktických dovedností v oblasti sebeobsluhy
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- Rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a paměti
- Rozvoj tvořivosti
- Posilování přirozených poznávacích citů
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností, umožňujících pocity, zážitky a získané dojmy vyjádřit
- Rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- Seznamování s pravidly k druhému
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Rozvoj komunikativních dovedností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými

Dítě a společnost

- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznámení se se světem kultury a umění
- Rozvoj společenského a estetického vkusu
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- Vytváření povědomí o ostatních kulturách a národnostech

Dítě a svět

- Vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí a jeho rozmanitosti
- Poznávání jiných kultur

- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společností

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Zachovávat správné držení těla
- Zvládat jemnou motoriku, koordinaci oka a ruky (zacházení s předměty denní potřeby, pomůckami, hračkami, sportovním náčiním, s výtvarným a grafickým materiálem – nůžkami, tužkami, papírem, barvami)
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově, zrakově, čichem, hmatem)
- Zvládnout přiměřenou fyzickou i duševní zátěž
- Sladit pohyb se zpěvem, rytmem a hudbou, správné zacházení s hudebními nástroji
- Zvládnout sebeobsluhu ve stolování, osobní hygieně, postarat se o sebe a své věci, zvládnout oblékání a svlékání, obouvání, zvládnout jednoduchý úklid
- Přispívat k osobní pohodě a k pohodě druhých, mít povědomí o způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Dítě a jeho psychika

- Správně vyslovovat, ovládat dech, intonaci a způsob řeči
- Učit se nová slova a aktivně je používat
- Vést rozhovor, naslouchat druhým, ptát se
- Kultivovaně přednášet báseň
- Při dramatizaci využívat výrazové prostředky (hlasitost, barva hlasu)
- Využívat všech smyslů
- Záměrně se soustředit na činnost, udržet pozornost
- Chápat elementární časové pojmy (jaro, léto..., teď, dnes..., ráno, večer... částečně se orientovat v čase)
- Porozumět slyšenému, zachytit myšlenku, sledovat děj
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady a pocity
- Naučit se z paměti krátké texty
- Vyjádřit představivost, fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, dramatických)
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci
- Projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby)
- Prožívat a dětským způsobem projevovat co cítí
- Těšit se z hezkých zážitků, z přírodních i kulturních krás, setkávat se s uměním

Dítě a ten druhý

- Ve styku s druhými uplatňovat zásady slušného chování
- Spolupracovat s ostatními
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pamlsky, rozdělit si úkol
- Obhajovat svůj postoj, nárok, respektovat jiný postoj, názor
- Navazovat kontakty, překonat stud, respektovat druhého
- Dodržovat herní pravidla
- Myslet na druhé
- Umět s druhými prožít radost
- Být přející k druhým
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, s dospělým
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Využívat různé způsoby komunikace
- Přirozeně komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelství
- Odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, postavami, požádat o pomoc

Dítě a společnost

- Vytvořit si dětskou představu o pravidlech a společenských normách (co je dobré, co ne) a podle této představy se chovat
- Mít povědomí o různých tradicích, zvycích běžných v kulturním prostředí dítěte
- Chovat se zdvořile i k lidem ostatních kultur, národností, přistupovat ke druhým s úctou, bez předsudků
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat se pomocí výtvarných technik a dovedností (používat barvy, různé materiály, modelovat, tvořit z keramické hlíny, papíru z přírodnin)
- Vyjadřovat se pomocí hudebních, hudebně pohybových činností, zvládat činnosti vokální i instrumentální
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně naslouchat a sledovat hudební, dramatické, laterální představení a slovně a výtvarně hodnotit svoje zážitky

Dítě a svět

- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují
- Mít povědomí o širším společenském a kulturním prostředí, jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Porozumět, že změny jsou přirozené, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- Vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- Lokomoční pohybové činnosti (lezení, chůze, běh, skoky a poskoky)
- Nelokomoční pohybové činnosti (pohyby těla na místě)
- Sezónní činnosti (koulování, bobování, sáňkování)
- Manipulační činnosti s předměty, pomůckami, náčiním a materiálem
- Smyslové a psychomotorické hry
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- Pracovní a sebe obslužné činnosti
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů a nemocí

Dítě a jeho psychika

- Řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy
- Samostatný slovní projev
- Společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů podle skutečnosti i podle obrázků, komentování zážitků a aktivit
- Poslech pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- Vyprávění dítěte (co slyšelo, co shlédlo)
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- Seznamovat děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopis, knihy)
- Manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- Smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj postřehu, vnímání, paměti, pozornosti
- Námětové hry a činnosti
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, vztahů
- Hry zaměřené na tvořivost, představivost a fantazii
- Činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování a rozhodování
- Sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- Hry na téma rodiny, přátelství
- Dramatické činnosti

Dítě a ten druhý

- Dramatické činnosti, hudebně pohybové hry, hudební hry
- Společné aktivity (besídky, karneval, oslavy, akce s rodiči)
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Aktivity podporující sbližování dětí
- Sociální a interaktivní hry

- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- Situace a hry, kde se dítě snaží chránit soukromí a bezpečí své a druhých
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina

Dítě a společnost

- Přípravy a realizace společných zábav, slavností
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným i hudebním uměním mimo MŠ, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- Aktivitu přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost,)
- Aktivitu přibližující svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (zábavy, sportovní aktivity, ...)

Dítě a svět

- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, kulturních objektů, vycházky do okolí
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

9.5. Já a můj kamarád, chceme si spolu hrát a přírodu poznávat

V tomto bloku se budou děti seznamovat s konkrétními zkušenostmi o živé i neživé přírodě. V dětech bude probouzen vztah k přírodě a potřebě ji chránit. Bude využito sezonních činností, které přirozeně vyplývají ze střídání ročních období. Témata, která tento blok nabízí, budou děti učit rozhlížet se kolem sebe a vnímat krásu přírody všemi smysly. Celý tento blok bude podporován školními environmentálními projekty.

Klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.
- Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost.

- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit.

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný rozhovor.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Je schopno chápat, že lidé jsou různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu
- Rozvoj a užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Rozvoj smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorového myšlení k slovně logickému, rozvoj paměti a dovednosti, představivosti a fantazie
- Rozvoj tvořivosti
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)

- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Rozvoj schopností citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- Snaha o dodržování pravidel chování k druhým
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamování se se světem lidí, osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- Rozvoj estetického vkusu

Dítě a svět

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- Vytváření elementárního podvědomí o širším přírodním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně před jeho nebezpečnými vlivy
- Rozvoj úcty k životu ve všech formách
- Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- Zachovávat správné držení těla
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- Zacházet s běžnými předměty, hračkami, pomůckami ...
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet, chytat míč, pohybovat se na sněhu, ledu ve vodě, v písku)
- Ovládat dechové svalstvo, vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, hmatem
- Rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí

- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- Poznat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a vyjádřit je
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku)
- Vyjadřovat samostatně myšlenky
- Zorganizovat hru
- Utvořit jednoduchý rým
- Naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, básničky, krátké pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- Zachytit a vyjádřit své prožitky, uplatnit fantazii a představivost v činnostech (slovně, výtvarně, hudebně, pohybově)
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si nového, změněného, chybějícího
- Chápat prostorové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině
- Porovnat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- Sluchově rozlišovat počáteční a konečnou hlásku
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, matematické souvislosti podle potřeby
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí)
- Porozumět slyšenému, poslech četby, vyprávění popis
- Řešit problémy, úkoly, situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- Nalézat nová, nebo alternativní řešení
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, hudebních, dramatických, slovních)
- Zaměřovat se na to, co je z poznávajícího hlediska důležité (znaky, vlastnosti, rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů)
- Projevovat zájem o knížky, časopisy, encyklopedie a další zdroje informací
- Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Vyjádřit souhlas i nesouhlas
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
- Snažit se zvládat své afektivní jednání
- Zachytit a vyjádřit své prožitky
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků z přírodních krás

Dítě a ten druhý

- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla
- Přirozeně a bez zábran komunikovat
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání
- Spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě a fair
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, knížkami...
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých dovedností – výtvarných, hudebních, pohybových dramatických...

Dítě a svět

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, využitelné pro další učení a životní praxi
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- Rozlišovat správné a špatné působení na prostředí, všímat si škod, upozornit na ně
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžeme ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, chovat se přiměřeně v jakémkoli prostředí
- Vnímat pestrý a různorodý svět a přírodu
- Přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- Mít povědomí o širším věcném a společenském, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) a vlivu člověka na něj

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- Lokomoční a nelokomoční činnosti
- Manipulace s předměty a věcmi, které je obklopují
- Zdravotně zaměřené činnosti (relaxační a uvolňovací cvičení)
- Smyslové a psychomotorické hry
- Grafické a konstruktivní činnosti
- Hudebně pohybové hry a činnosti
- Činnosti zaměřené k poznávání těla, ochrany zdraví

Dítě a jeho psychika

- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- Artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- Společná diskuse, rozhovory
- Vyřizování vzkazů, zpráv
- Samostatný slovní projev
- Soustředěný poslech, pohádka, divadlo
- Převyprávět slyšené, viděné
- Přednes, dramatizace, zpěv
- Čtení a prohlížení knížek
- Poznávání zvuků
- Seznamování se se sdělovacími prostředky

- Poznávací schopnosti a funkce
- Přímé pozorování (okolí, jevy, pojmenování)
- Manipulace předměty, zkoumání vlastností
- Spontánní hra, volné hry, experimenty
- Smyslové hry
- Námětové hry a činnosti
- Spontánní tvořivé hry
- Hry a činnosti k procvičení paměti a orientaci v prostoru, matematické pojmy
- Spontánní hra, činnosti vyvolávající radost, pohodu
- Činnosti vyžadující samostatné vystupování
- Činnosti pro rozvoj vůle, sebeovládání
- Estetické a tvůrčí aktivity
- Výlety do okolí (příroda, kultura)

Dítě a ten druhý

- Sociální a interaktivní hry
- Nejrozličnější společné aktivity
- Kooperativní činnosti ve dvojici a ve skupinách
- Společné setkávání, povídání, naslouchání

Dítě a společnost

- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory
- Různorodé společenské hry, skupinové aktivity
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku, mravní hodnoty

Dítě a svět

- Pozorování prostředí a života v něm, vycházky a výlety do okolí
- Poučení o možných nebezpečných situacích, o hrozícím nebezpečí, dostupné způsoby, jak se chránit
- Sledování změn v přírodě (živá a neživá příroda, přírodní jevy, rostliny, živočichové, počasí, ovzduší, roční období)
- Práce literárními texty, s obrazovým materiálem
- Kognitivní činnosti (otázky, odpovědi, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- Praktické činnosti s přírodními materiály
- Pozorování životních podmínek
- Ekologicky motivované hravé aktivity
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní zahradu a okolí

10. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cíl evaluace

Cílem evaluace je ověřovat správnost, efektivnost a kvalitu všech činností v MŠ, včetně podmínek a vybavení školy. Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, rodiče dětí i děti samotné, podílejí se na ní svými úhly pohledu – vytvářejí zpětnou vazbu, odrazový můstek pro další náměty ke zkvalitnění práce školy. Evaluace některých oblastí je každodenní, některé jsou hodnoceny měsíčně, pololetně nebo ročně. Pravidelná evaluace slouží ke zkvalitnění pedagogické činnosti, zvyšuje

efektivitu výchovné práce a udržuje vnitřní i vnější prostředí MŠ na požadované organizačně provozní úrovni.

Předmět evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědnost
ŠVP	soulad s RVP PV, funkčnost ŠVP, hodnotící zpráva	1 x ročně,	zástupkyně ředitelky, učitelky
Integrované bloky	hodnotící list, analýza integrovaných bloků	na závěr bloku, čtvrtletně	učitelky
Podmínky	porady, dotazník	průběžně, ročně	učitelky, zaměstnanci, rodiče
Pedagogové	cíle, hospitace, pozorování	průběžně	učitelky, zástupkyně ředitelky
Děti	pozorování, záznamy o dětech	průběžně, čtvrtletně	učitelky

Subjekty podílející se na evaluaci školy

- Zástupkyně ředitelky
- učitelky
- provozní zaměstnanci
- rodiče dětí
- děti

Evaluační metody

- dotazník
- anketa
- pozorování
- rozhovory
- diskuse
- kontrolní vstupy
- hospitace
- analýza edukačních produktů
- analýza portfolia dítěte
- analýza portfolia učitele
- SWOT analýza
- hodnotící pohovory

Evaluační výstupy využívané při evaluaci školy

- Záznam o pozorování dítěte
- hodnotící listy

- průběžné zprávy
- závěrečné evaluační zprávy
- hospitační zápisy
- kontrolní zápisy

Evaluace učitelkami na třídách

- **Evaluace naplňování specifických cílů** – Po ukončení každého naplánovaného klíčového tématu ŠVP PV (integrovaného bloku), tedy cca 1x za měsíc zhodnotí učitelky na neformálních pracovních schůzkách jeho celkový průběh:

soulad ŠVP a TVP, funkčnost svého třídního vzdělávacího programu – zda došlo k naplnění dílčích cílů a úkolů ve sledovaných oblastech předškolního vzdělávání, zda bylo učivo pro děti přiměřené, zajímavé a podnětné a co jim případně přineslo, hodnocení vlastní práce, vhodnost použitých forem, metod a prostředků naplňování individuálních vzdělávacích potřeb dětí apod. – samy si zvolí formu (ústně, písemně).

- **Hodnocení pokroků dětí** – „Záznam o pozorování dítěte“, záznam dle potřeby učitelky, jinak do konce října vstupní diagnostika dětí.
- **Hodnocení třídy** – Písemné hodnocení třídy provádí učitelky týdně a půlročně. Písemný záznam přiloží do TVP.
- **Autoevaluace učitelky** – průběžně (vlastní hodnocení – bez zápisu).
- **Evaluace učitelky podmínek školy a klimatu** – průběžně

Zástupkyní ředitelky

- **Hodnocení učitele** – hospitace, kontrolní vstupy, kontrola vedení dokumentace třídy, kontrola diagnostiky dětí, klima třídy – dle potřeby.
- **Hodnocení provozního zaměstnance** – kvalita práce, plnění pracovních úkolů, sounáležitost se školou, ochota, kolegiálnost, jednání s rodiči – pozorování, dotazování, provozní porady, osobní pohovory – průběžně, dle potřeby.
- **Evaluace ŠVP** – na základě informací – na pedagogických radách, na konci školního roku.
- **Evaluace podmínek a klimatu školy** – Informace získané z každodenního osobního kontaktu s rodiči, z formálních i neformálních schůzek a setkání s rodiči. Hodnocení zachycené v projevech dětí i dospělých.

Provozním zaměstnancem

- **Evaluace podmínek a klimatu školy** – provozní porady, osobní kontakt se zástupkyní ředitelky.
- **Autoevaluace úrovně vlastní práce** – průběžně.

Rodiči

- Evaluace technických podmínek školy, vybavení, výsledků výchovně vzdělávací práce z pohledu rodičů, nabídka nadstandardní činnosti, chování a přístup zaměstnanců školy, informovanost rodičů atd. - **na formálních a neformálních schůzkách.**